

Handläggare
Ewa Jungstedt Pilestål
Telefon: 08-50820581**Till**
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2026-01-22

Remiss av motion om att göra Stockholm till en stark aktör för frihet, humanism och global solidaritet, KS 202

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2025/1306

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion till bland annat Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd om att göra Stockholm till en stark aktör för frihet, humanism och global solidaritet. Motionären föreslår att staden utreder och sedermera ansluter sig till *Pact of Free Cities* och aktivt deltar i dess arbete för frihet, demokrati och hållbar utveckling.

Stadsdelsförvaltningen ser att det kan finnas fördelar med det som motionären föreslår. Samtidigt vill stadsdelsförvaltningen lyfta fram att ett medlemskap skulle kunna medföra krav på staden att uttala sig i kontroversiella frågor och medföra kostnader för administration, deltagande i möten, projektinsatser med mera, vilket skulle behöva utredas. Staden har redan principer om demokrati, mänskliga rättigheter och värdebaserat arbete, bland annat via riktlinjer för föreningsbidrag och kulturstödsregler där stöd inte beviljas till organisationer som motarbetar demokratin eller har odemokratiska syften. Stadsdelsförvaltningen vill även speciellt framhäva stadens nyligen framtagna program för mänskliga rättigheter.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en motion av Jan Jönsson (L) om att göra Stockholm till en stark aktör för frihet, humanism och global solidaritet. Remissen har skickats till Enskede-Årsta-Vantörs och Kungsholmens stadsdelsnämnder, stadsledningskontoret, Civil Rights Defenders, FN-förbundet Stockholm, Raoul Wallenberg

Academy och Röda Korset. Remissen ska besvaras senast den 30 januari 2026.

Ärendet

I motionen lyfter motionären Stockholms historiska roll som fristad för människor som sökt skydd från förföljelse och förtryck. Motionen framhåller att traditionen av öppenhet och humanism är en del av stadens identitet och något som bör försvaras när demokratiska värden hotas i omvärlden.

Motionären hänvisar till *Pact of Free Cities*, ett internationellt nätverk av städer med syftet att främja frihet, rättsstatens principer och det öppna samhället. Sedan starten har nätverket vuxit till ett trettiotal medlemsstäder.

I motionen redogörs för två centrala deklarationer:

- Bratislava-deklarationen (2024): betonar städernas roll som försvarare av det öppna samhället mot auktoritära tendenser, korruption och desinformation.
- Tirana-deklarationen (2025): framhåller städernas roll som första aktörer vid kriser och deras ansvar att skydda mänskliga rättigheter och social sammanhållning.

Ett centralt mål för nätverket är att värna det lokala självstyret, särskilt i länder där nationella regeringar försökt inskränka demokratiska friheter. Genom samarbete vill medlemsstäderna försvara sina invånares rättigheter och skapa internationell uppmärksamhet kring hot mot demokratin.

Motionären framhåller att Stockholm har ett ansvar att använda sin röst till stöd för demokrati och mänskliga rättigheter. En anslutning till nätverket skulle, enligt motionen, ge tillgång till ett internationellt samarbete kring frågor som hållbar stadsutveckling, digitalisering, klimatomställning och social sammanhållning.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

- Att Stockholms stad utreder och sedermera ansluter sig till *Pact of Free Cities* och aktivt deltar i dess arbete för frihet, demokrati och hållbar utveckling.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Avdelning ekonomi och lokaler i samverkan med stadsdelsförvaltningens övriga avdelningar.

Stadsdelsnämndens pensionärsråd och rådet för funktionshinderfrågor har också haft möjlighet att lämna synpunkter på remissen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen ser att det skulle kunna finnas fördelar med det som motionären föreslår och har ingenting att invända om staden centralt skulle utreda en sådan ansökan.

Genom medlemskap kan staden stärka sin profil som demokratisk aktör och ta del av idéer och metoder från andra städer med liknande utmaningar. För Stockholm, som huvudstad och med internationell närvaro, kan ett medlemskap signalera ett engagemang i demokrati och mänskliga rättigheter i en global kontext. Vidare kan medlemskapet komplettera redan befintliga internationella samarbeten och nätverk där staden deltar.

Det är inte säkert att ett medlemskap skulle få direkt praktisk påverkan på stadens kärnverksamheter, eftersom juridisk makt och resurser oftast ligger på nationell nivå. Vidare skulle ett medlemskap kunna medföra krav eller förväntningar på staden att uttala sig i kontroversiella frågor eller delta i gemensamma aktioner, vilket kan skapa politiska spänningar internt eller mot statlig nivå.

Det kan även finnas kostnader kopplade till administration, deltagande i möten (resor, sekretariat), krav på närvaro, rapportering och eventuella projektinsatser som skulle behöva utredas. Det behöver också säkerställas att sådan internationell samverkan inte strider mot kommunens lagstadgade uppdrag, budgetregler eller övriga nationella regler för kommunal verksamhet.

Staden har redan principer om demokrati, mänskliga rättigheter och värdebaserat arbete, bland annat via riktlinjer för föreningsbidrag och kulturstödsregler där stöd inte beviljas till organisationer som motarbetar demokratin eller har odemokratiska syften.

Stadsdelsförvaltningen vill även speciellt framhäva stadens program för mänskliga rättigheter med handlingsplaner för olika målgrupper och arbetet i enlighet med hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Vidare ingår staden i nätverket European coalition of cities against racism (ECCAR) för att dela erfarenheter och förbättra det antirasistiska arbetet lokalt.

Jämställdhetsanalys

Stadsdelsförvaltningen bedömer att en anslutning till *Pact of Free Cities* främst är symbolisk. men skulle kunna ge tillgång till nätverk för erfarenhetsutbyte om demokrati och delaktighet. En jämställdhetsanalys enligt Sveriges kommuners och regioners (SKR) metod kräver kartläggning av hur deltagande skulle påverka kvinnor och mäns makt och resurser — exempelvis representation i delegationer, möjligheter till påverkan och eventuella könsspecifika effekter av gemensamma projekt.

Barnrättsperspektiv

Ur ett barnrättsperspektiv bör beslut om internationellt medlemskap bedömas mot barnkonventionens grundprinciper: icke-diskriminering, barnets bästa, rätt till liv och utveckling samt barns delaktighet. Enligt SKR:s vägledning bör en barnkonsekvensanalys synliggöra om och hur samarbeten påverkar barns rättigheter lokalt. Stadsdelsförvaltningen anser därför att barnrättsperspektivet skulle behöva ingå i en eventuell utredning om medlemskap.

Tillgänglighet

En anslutning till internationella nätverk bör granskas mot stadens program för tillgänglighet och delaktighet. Stadsdelsförvaltningen vill framföra att eventuella aktiviteter och projekt inom nätverket skulle behöva planeras så att personer med funktionsnedsättning kan delta på lika villkor. Före en eventuell anslutning behöver krav på tillgänglighetsåtgärder för delegationer och evenemang samt indikatorer för delaktighet, i linje med Stockholms program för tillgänglighet och delaktighet 2024–2029, säkerställas.

Äldreperspektiv

Stadsdelsförvaltningen bedömer att eventuella samarbeten bör kontrolleras utifrån ett äldreperspektiv. Initiativ bör fokusera på åtgärder som stärker äldre människors delaktighet och trygghet, i linje med principerna i stadens arbete för en äldrevänlig stad. Stadsdelsförvaltningen föreslår att äldreperspektivet inkluderas i en eventuell utredning.

Klimat- och miljöperspektiv

Stadsdelsförvaltningen bedömer att medlemskap i internationella nätverk kan erbjuda kunskapsutbyte kring klimatanpassning och hållbara stadslösningar, men att varje deltagande och projekt behöver bedömas utifrån stadens miljömål. Därför föreslås att alla tänkbara åtaganden prövas mot Miljöprogram 2030:s mål och delmål, inklusive krav på klimat- och miljökonsekvensbedömning för fysiska evenemang (resor) och för projektfinansiering.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Anna Larsson
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Motion om att göra Stockholm till en stark aktör för frihet, humanism och global solidaritet

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2026-01-08
Anna Larsson, Avdelningschef	2026-01-08